

Megjelenik minden héten négyszer: t. i. a Jelenkor vasárnap, kedden és csütörtökön; a Társalkodó pedig pénteken, mindegyik minden ízben egyegy iven. Előfizetheti helyben a szerkesztő s kiadó tulajdonosnál uri utca 453dik sz. alatti Trattner-Károlyi ház első emeletében, egyebütt pedig minden királyi posta-hivatalnál. Az ausztriai birodalomba vagy külföldi tartományokba kívánatos példányok iránt csupan a bécsi cs. főpostahivatal utján történhetik a megrendelés. Az Értesítőben mindenféle hirdetésny főlvetetik s pontosan és jutányosan közöltetik.

FOGLALAT. Magyarország és Erdély. (Budapestben lakó angol polgárok üdvözlő irata a magyar nemzethez; pesti események ápril 12-15ig; Pozsony ápril 11kén az országgyűlés berekesztése s törvény-szentelésekor mondott beszédek; 2kai kerületi ülések Folytatása.)
Külföld. (Spanyolország, Bécs, Frankfurt, Berlin, Schleswig-Holstein, Genfi irlandi és gallicziai hírek.)
Értesítő.

MAGYARORSZÁG és ERDELY.

A Budapestben lakó angol polgárok üdvözlő irata a magyar nemzethez (angol eredeti után).

Magyarok! Hazafiak! Testvérek!

Ti egy nagy győzelmet vittatok ki, egy dicső, eredménydús forradalmat vittetek véghez.

Ti szabadságotok, jogaitok a nemzet erővel kimondott akarata által, férfias, nyugalmas elhatározottsággal vittatok ki. Semmi vérontás, semmi erőszak, semmi vétség személy vagy tulajdon ellen nem undokítja dicsőségét ujjazületeket. Boldog, áldott legyen a nép, mely szabadságát ily módon elérte, kiküzdötte.

Magyarok! ti most szabad nemzet vagytok, szabadok a szó legtágasabb, legnemesb értelmében; mindenki közületek egyenlő jogokkal, egyenlő szabadsággal bir. Kiváltságos osztályaitok, mint olyanok többé nem léteznek. Ők régi, részint időszenesítette előjogaikat a közjólétnek nemes nagylelkűséggel áldozták fel a haza szent oltárán.

Magyarok! egy nemzetek, mely így tud cselekedni, lesz s kell hogy legyen nagy, áldásdús jövője; igen, a szabad Magyarország, alkotmányos népképviseléssel, felelős miniszteriummal, eskütszékkel, sajtó- és lélekisméretszabadsággal (ha csak önmagához s valódi érdekeihez hű marad) elfoglalandja és kell hogy elfoglalja azon rangot Európában, melyre azt helyzete, természeti nagy adományai összekötve nemes fiaí bator erélyével már rég jogosították.

Magyarok! mi köztetek élünk; néhányan közülünk évek óta működnek veletek s minden alkalommal folyvást esodáltak a ti rendületlen ragaszkodástok szabadságotokhoz, férfias buzgóságotok minden nagy és nemes iránt; s noha számra kevesen vagyunk, mégis britt szívünk ép oly melegen ver értetek szabadságotok- és jogaitokért, mintha milliónyin volnánk.

Magyarok! mint szabad polgárai a szabad Angliának nyilatkozatjuk rokonszenvedés irántatok, s tanúsítjuk nektek tiszteletünkkel teljes szívünkkel.

Nevelve ama századok előtt eldödeink által oly dicsően kivitt szabadság bölcsőjében, hozzászóvva gyermekeségünk óta tenger-övezte szigetünkbeli szabad intézvények áldásdús hatásán élveztétek, ak arjuk s kívánjuk teljes lelkünkkel, hogy nemesak ti, hanem a föld valamennyi népei, melyek a kényuraság vas járná alatt nyögnek, hasonló szabadságban, hasonló jogokban esakhamar, minél hamarabb részesüljenek; ennél fogva, magyarok! testvérek! szabad férfiak! fogadjátok a mi angol polgárokul kijelentett legfőbb rokonszenvedésünk, legszívesb részvétünkkel esodálkozásunkat.

Polgártársaink is a távol hazában néznek reátok, velünk egyetemben szíves „hurrah” s éljent kiáltanak a lovagias magyaroknak, kik jogaitok, szabadságotok oly méltóságos, oly nemes módon küzdötték ki.

Magyarok! nemesak Anglia—egész Európa néz reátok. Rajta tehát hazafiak, folytassátok szép műveteket egyetértéssel, mérséklettel, elhatározottsággal s kitartással; iparkodjatok testvérek! a törvény holt betűjének erőteljes élő felkeltéséért; és lesztek, kell hogy legyetek nagy, dicső, boldog nemzet!

Pest, ápril 15. 1848.

A Budapestben lakó angol polgárok.

Pest, ápril 12kén.

Tegnap este ujjlag megmutatá fiatalágunk, miként habár felhagyott a díszmenetek s csoportozásokkal, de azért viraszt s ébren van. Híre támadt, hogy az alsó vidékekről ide szállított vagy 200 huszár ujjonozot, sőt az itt állomásozó minden magyar katonaságot azon éjjel, csak ugy suttokban Olaszországba indítani akarják szabad embereket megszárására.

E hír—mint rajcsomót—gyűjté össze pillanatok alatt fiatalágunkat, mint már fgyveres nemzetörököt, s mivel a három miniszter közül egyet sem találhatott fel sok keresés után is, hogy fölök utasítást vegyen, vagy hogy intézkedésre kéré fölök: tehát magától intézkedett; elfoglaltatta öreivel a kérdéses kaszárnyák kapuit s maga a test fgyveresen várt a jeladásra.

Klauzál Gábor kereskedésügyi miniszter éjjeltáján jelent meg a városháznál, hol annak idejében a választvány tagjai is nélkülözöttének, s hevesen támadá meg az örködöket, örültségnek nevezvén a szolgáltatá buzgóságot. Mi erre csak azt mondjuk: hogy ha Pest fiatalága Klauzál urra hallgatott volna, ki az ellenzéki konferenciát husvét másodnapján javasla tartatni, akkor sem felelős kormányunk, sem szabad sajtónk nem volna, de Klauzál ur sem lenne magyar miniszter. E roppant dolgokat épen ama polgártársak segíték létre, kiket miniszter ur tulbuzgónak szíves vala czimezni.

A szavakat ezentul mindenestre jó lesz megválogatni, valamint ügyelni arra, hogy Pulszky Ferenc a miniszteriumot ne igyekezzék mindjárt megalakulásakor megbuktatni; mert habár fiatalok is azon urak, kik őt a lépésözetben intézkedésre kérték föl, s habár nem táblabíráji is több tekintetes nemes vármegyének; de azért olyanok, kik a hatalmában magát mindenhatóknak képzelt Metternich-Apponyiféle kormányt

segítették megsemmítni; kik előtt tehát egy Pulszky F. csak helyet, kit tisztelünk ugyan, mint jó hazafit, de épen nincs kedvünk paczkázást eltűrni. Ezt sehogys em hallgathattuk el. Egyébiránt az ujjonczok, kik az elindítás sikerülése esetében német monturba lettek volna bujtandók — csakugyan köztünk maradtak s megtartók őket hazánk védelmére.

Az is álltatott, hogy Budán a tabáni, vizivárosi és újvárosi városrészekben az alsóbb polgárság s napszámok közt összeesküvés fedeztetett volna fel, melynek czélja volt Budából a zsidókat inomissá kikergetni, s másnap reggel megrohanni a városházat, hogy a tanács és vál. polgárok ezen kikergetést hátraztatlag erősítsék meg. Fiatalaink s nemzetörökünk közt e hír méltó indignációt gerjesztett. Most, midőn a leghathatósabb Olaszország státusai is vetekedve emancipálják Izrael népeit s midőn a körülmények fontossága miatt erők sz. poritását kell eszközölnünk, ily barbár eljárás moeskával undokitni nemzeti nevünket egy főváros képes nem leend. Ez a többség meggyőződése, s ügyhiszünk, az egész csak némely beteges agynak volt rémszülötte.

Daczára az országgyűlésileg is helyeslett 12 pesti pontnak, sem a mikatonaságunk nincs még köztünk, sem az itteni olaszok és lengyelek nem vitettek még hazájokba, habár rájuk itt semmi, de semmi szükség sincs, s csak híjába eszik a drága kenyéret, s fogyasztják pénzüket. Egy ifju polgártársunk, értvén az olasz nyelvet, proclamatiót szerkesztett az itt fogyokként letartóztatott olasz katonasághoz, f. hiván őket saját hazájok védelmére, mely vészhelyen forog s intvén őket, hogy nem hallgatva tisztjeik ellenzó parancsira, kerekedjenek föl s térjenek hazájokba, a velencei és milánói köztársaságba. E proclamatióval említett polgártársunk bement az olasz katonákkal tömött kaszárnyába, hogy proclamatióját ott felolvassa, de egy tiszt eljárásában gátla őt és fogollyá tevő. — A miniszterek ugyanott termettek s közhelépésükkel az elfogottak szabadságát visszacszerkék, az azonban a nemzetörök és nép felingerült kedélyét nem nyugtathatja meg; de elégtétel kell a martius 15ki emlékezetes mozgalmaknak. A milliókkal játszani nem lehet s ámtatása hónapokon át nem tarthat. S az elégtétel csak az által szolgáltatik ki, ha az idegen katonaságot határainkon rögtön álléptetik. Ez kívánata a népek. — Különbön a kedélyek nagyon izgatottak, a miniszteri mozgás ily tevékeny időben, midőn a lépések óriásiak, nem kielégítő. Akának is eszeledni, nem is. Eddig a helytartótanácsal takaróztak; ez tegnapi utolsó ülésében lenni megszünt, elvárjuk, kihez fognak afélék ezentul igazítottatni. — A házbérek emelésének első epochája már bekövetkezett, csak jel ne legyen új forradalomra a házi ur zsarnokság ellen. — K. P.

Pest ápril 14kén.

Minisztereink e napra vártak, s éji tizenegyed-fél órakor meg is érkeztek. A két testvér város nemzetöröge a gözhajók állomásától a dunaparton nagyhidutezán, országoton s a szabadsájtó-utcán két sorba volt kiállítva, hogy tisztelegjen s ha épen kedve van, éljenezzen is. A lelkesedés, mellyel első felelős nemzeti minisztereink megjövetele vártott, nem volt épen oly rendkívül nagy, de rendkívül lehangolt sem. A hivatalos kivilágításokra tett készülétek egyikét igérék a legfényesb estéknek. Már délutáni három órakor a nemzetörögei gyalog és lovas dandárok állomás-helyeiket elfoglalták s várták a szerencsét: mielőbb tisztelegtetni a nemzeti kormányt, melly a mikormányunk, mert a forradalom szülte azt.

A nép, miként minden nagyobbserű látványnál, sürü tömegben hullámozott, majd a kelentöldi zászlóra, majd e fgyveres nemzetörökre tekintvén, mintegy gondolá, még sem vagyunk mi oly nyomoruk, mint rongyaink sejtetik: ime itt 6 ezer szuronyt nyújtánk polgárkezekbe, s itt a hegyetön ama lobogó azon polgár-miniszterek érkezése elé int üdvözlötet, kiket olyanokká erélyességünk igtatott.

Es ha ezen nép nem megytovább gondolatában, hanem e látványok ritkaságán, mellyre Magyarországnak ezer évig kelle várakoznia, megállapodik, akkor a baj könnyen tulmúlható. A gözös négy és öt óra közt kikötött, hozva magával — minisztereket? — nem, hanem tudósítást, hogy a miniszterek majd csak kilenc felé fognak megérkezni.

A fgyverek azonnal pyramisokba rakattak utcahozszant, s a barátságos conversatio megkezdett; a miniszteri teendőkről sokféle észrevételek tétettek, anpak működése fölöttkülönféle eszmék eseréltettek. — Megnyugvással lehetett azonban hallani, miként ennyi vélemény-felekezetü közt sem találtatott, ki annak nélkülözhetlen szükségét el nem ismervén, minden erővelitámogatását nem javasla.

Es ez szóp, mert igaz ugyan, hogy a miniszterium a törvények rögtönzésénél kissé szórakozottan viselte magát, s hogy a hatalmas erőben fejledezni indult mozgalomnak irányt adni elmulasztá; sőt akkor, midőn a lelkesedés Kárpáttól Adriáig mint egy fátyla lobogott, pusztá tudománál egyebet nem tett; ama határtalan ragaszkodást, melly keletkeztek az ország minden zugából iránta nyilvánult — nem kissé ingadoztatá meg, sőt a későbbi hallucináló eljárás egy pártot is támasztott, melly különben a mostani világmogalomnak igen

természetes szülötte, de melly nálunk könnyen amal gamisálandá magát a nagy többséggel.

Itt nem is szolgálhat mentségül az, hogy a miniszterek az országgyűlés végnapjaiban nem mint illyenek, hanem mint nemzeti képviselők folytak a törv. hozásba. Ez világos dolog pedig annyira, hogy a civilisált világnak tán egy nemzetere sem bukkanhatunk, mellynek alsó házána a miniszter mint illyen, és nem mint képviselő gyakorolna befolyást: de tagadhatlan egyszersmind, hogy a követ, mint miniszter minden vitatása s javaslatiban magának többséget teremteni, vagy azt megtartani igyekezik, s hogy igyekezzék, miniszteri állása követeli azt.

A mi kormányunk, midőn a felelőség eszméje királyilag helybenhagyott, s tagjai ki is jelöltettek, vagy nagyon bizott népszerűségében, ugy hogy a pártalakítást, s annak részerei biztosítását fölsőlegnek gondolá, vagy pedig nem fogá fel hivatását. Ezen utolsó — a miniszterium egyedeit mint országos capacitásokat ismérve és tisztelve, nem hiszszük, s azért nem is álltjuk; — ennél fogva maradunk kell az elsőnél, melly az első hatást igen lehangolá s hogy oly föltétlenül arra számítani nem kellett volna, mutaták az ellendemonstrációk.

Mart. 15én minden párt eltűnt, s ápril 10—15keig három párt keletkezett. Ha majd tetteiben nyilatkoznák, ismértetni fogjuk. A centralisták és anticentralisták legszámossabbak, a kettőt egy helyes vonással egyesíteni volt lehetséges.

A miniszterium állása tehát nehéz és fárasztó nemcsak azért, mert pártokkal kell mérköznie, mellyek ifjak és erősek, sőt mint a parlamentaris életben okulatlanok még féltelenek is lesznek, mellyek a kormány részéről 13 próbás türelmet s csüggedetlen éberséget tesznek szükségessé, hanem azért is, mert a miniszterium első nemzeti felelős kormány ama kiváltságos hazában, hol az ősi institúciók romjain egészen ujjakat, amazokkal ellenkezőket kell teremtenie, tehát hol minden lépés egyegy érdekléjőba ütközik s minden intézkedés az obscurantismus és birtokhatalom ellenhatását ébreszti föl.

Ezen állapot súlyos, s mivel kifolyása édes közös vagyonyunkat a hazát, annak népet, s a kettőnek átalakítását illeti legközelebről, hinni merjük, hogy e nagy munkához minden becsületes polgára e hazának elszánt készséggel nyujtja segédkezeit, még az onesetben is, habár nézetei némely nem létesítési, hanem elvi pontokban térnének is el a kormányzásától. Bizalom az ujjá alakítás nagy és szent művéhez, különben az lehetetlen; — és mert omne regnum in se divisum desolabitur.

Hat óra tájban délnyugatról fergeteg húzódt felénk terhes sötét felhőkkel. Ez meglepő volt sokunkra, mert mi nem délnyugatról, hanem északkeletről vártunk és várunk is fergeteget. — Először jött a forgószél magával sodorva homályos por-oszlopokat, majd megeredtek a porok, s hullott az eső nagy cseppekben. E nem várt jelenet, mellyből auguraink a miniszteriumra áldásteli évet jósoltak, — a néző tömeget szétverék s maradtak csak a nemzetörök a kapuk és ereszek alá húzódv. Ellenben a budaiak megtartva helyeiket az utca kellő közepén népdalokat éneklének s a rákóczy-indulóval harsogák el a lelkesedés éljeneit. Ez némi életet kölcsönzött az elmosott elevenségnek s a tömeg, melly martius 15. egész napon át ki bírta állni a záport, újra megjelent az utcán, hogy a kivilágítás fényének is örüljön. Azonban ezt csak ablakok közt szemléllheté, mert a folyvást hullongó eső a nagyobbakat lehetleníté.

Késő este megérkeztek minisztereink, a budai örömtül morgó álguk hirdeté az előrával előbb. Kiszállásnál a magyar díszes egyenruhába öltözött hölgyek üdvözlék kormányunkat és szónoklata végeztével a vezérnök szoroval tisztelegte meg a miniszterelnököt s minisztertársait, mit látva társnői kezökben tartott virágosomókat hinték a nép embereire s hatalmas éljenzést támasztottak.

Vasvári a nép s fiatalág nevében üdvözlé a minisztereket, mire Kossuth kebelrendítőleg felelt. Innét a nemzetörök hadi rendje közt gyalog léptettek el kormányfőnökeink, elől Batthyány L. utána Kossuth, Széchenyi kísértelve Nyáry által. A látás fölötti öröm egész elragadtatásig nyilatkozott. A megtiszteltak a szabadsájtó utcában Batthyány L. miniszterelnök szállására tértek, midőn a nemzetörök és nép tőlük bucsut vevén, eloszlottak.

Kossuth Lajos, ki leginkább tudja és érzi, mennyi mindenbe került egy illy fogadtatást Pestvárosban lehetséges tenni, lélekhatótnak mutatkozott, s az ezreklől, kik előtt ellépdelt, önzéstelen és szent volt amaz éljen, mellynek harsogása magát a borult eget megtisztítá fellegfoltjaitól.

Királyi Pál.

ORSZÁGGYÜLÉS.

April 11-én. Midőn most az új ridegségében asztalomnál ülök, emlékembe idézendő a legközelebb lefolyt három nap eseményeit, egy kép rajzolódik lelkem elé, mellynek körvonalait meghatározni bajos, tisztán csak eneszmém komor alakja mutatkozik. Sötét gondolkodásu hideg ember vagyok és míg a világ bohó alakjaival derült optimismusom kibékélni, azalatt lelkesülni csak az eszmék után képződött valóság-ra tudok 's így a pusztá formáságból tartott ünnepélyek inkább elkomorítanak, semhogy öröme ragadnának. És ká' pozsonyi ünnepélyeket látta, megleste az arcokon tükröző érzelmeket, lehelten, hogy velem együtt elkomorodott ne legyen. Egy egész hénapon keresztül zaklatott kedély fájdalma 's örömeben kitaró nem lehet, kivált ha végletekről végletekre csigázta. Van a mi örömlünkön valami bizalmatlansági szín, mellynek utólete kesernyés. Nagy időkben a' hui ünnepély a' meggyőződés emberére nézve csömörletes. Őszintén szólok, és e' tényeket mosolygástok meghazudolni erőtelen. Arczaitokra ugyan derűt csalatok, zászlót emeltetek a' fényes öröme, de szálljatok csak magatokba, meg kell vallanotok, hogy lelketek mélyén boru ül, hideg és sötét, miként a' villámos fergeteg. Magatokat csaljátok, vagy mások iránt nem vagytok őszinték, midőn testvériséget esküztök, békülésre nyújtjátok a' kezét, mellynek reszketegsége árulja el, hogy a' baráti szorítás helyett gyilkot emelni készebb. Ábránd vagy hazudás, ha hirdetik, hogy többé gyűlölség a' földszinén nincs. Gyűlölséget irtani, szeretetet meghonosítani nem egy nap, egy óra műve. És ha még századok sérvei feküsznek kebel és kebel között, beszélhetek akkor nekem a' kedvező fordulatról, melly pár nap alatt idéztetik elő. Az ember természetét sirjaig nem tagadhatja meg: az ördög angyalá még nem változott soha át. Hazudtok, mert az idők rohama meglepett benneteket, és hogy el ne sodortassatok, uszni igyekeztek az árral, pedig lubiczkolások mutatja, hogy akaratlanul cselekesztek.

Szombaton tudaták ő felségének bejövételét, mellyre a' vidékről mindenfelől özönlött a' népség, látni akarván Magyarországot átalakító gyűlésének végperceit. Fegyveres nemzetőrök jöttek Esztergam, Komárom, Nagyszombat, Mosonyi és Győr városokból. A' győriek gyönyörű látványt nyújtának, levén vagy 300-an, zenéstől és egyéb hadias készüllettel ellátva. Fogadtatásukban Pozsony polgárai annyira kitüntették magukat, miként vendégszeretők emlékül örökre fönmarad a' szives győrieknél. Midőn győriek zászlószenelési ünnepélyeket ültek meghiva minden városból a' polgárságot, különösen a' pozsonyi küldöttekre késő éjig vártak a' partokon, és a' kilépkéket magyar barátsággal vivék egyegy polgárházhoz, hol minden kigondolható sziveséggel úgy árasztatának el, mert a' győri ember háza vendéglátáskor ünnepet üll, a' korünnephez méltót. A' pozsonyiak e' vendégszeretetet viszonzandók a' partra küldének holmi commissariust, ki a' derék győrieket elszállásolja, a' városi táncsteremben vetvén számukra puha ágyat a' földre, zsupból, miként beteretelt raboknak szokás. Tehát a' jó pozsonyiak almot vetettek! E' drága barátság annyira meghatá győri barátinkat, miszerint ha ő felsége tiszteletére nem jönnek, rögtön visszavezendők a' szalma-vendégszeretet karjaiból. Egyébiránt megérték, hogy az elfogadást rajzban örökítendik, tanuságot nyújtandók az unokáknak is, miként fogadák a' pozsonyi s t r o h m a n o k a' győri diszes csapatot. Pestről szinte majd mindenféle sereg tiszteiből voltak küldöttek jelen. A' halálfejes csapat némely tagjai leginkább magukra vonák a' figyelmet. A' bécsi egyetem részéről is jött egy 50—60 tagból álló küldöttség; az ifjusági nemzetország díszszel fogadák őket, a' zöldfában szállásozókhoz számos szónoklat tartatott, Wesselényi agg Timoleona a' hazának az erkélyről szölt hozzánk magyarul, hozzájuk pedig németül, mit ő k lelkesülve viszonzának. Ugyane' küldöttség az ország rendei előtt is tisztelgett Kálozdy orvos olvasván egy az országgyűléshez intézett emlékiratot, mellyet a' táblarészéről Szentkirályi következőleg köszönt meg: Uraim! közel négyszázadon át osztozott Magyarország az ausztriai örökös tartományokkal és bal szerencsében együtt, de szívhajlamban, melly most benneteket ide vezetett, osztoznunk csak a' legközelebb időknek jutott feladat, mert egy absolutisticus kormány-hatalom a' nemzetek szívét eltávolította ármányával egymástól. Most leomlottak a' hidegítőfalak, mutatja azon testv. kéznnyújtás, mellyel bennünket most és ifjainkat Bécsben nemrégiben fogadtátok. E' rokonulás, mi most csak érzelemben él, lesz idő, hogy tettelegnyilatkozni fog, és akkor együtt tartva, együtt küzdve hatalmas leszünk Európa nemzetcsaládjai között. Veletek fogunk mi magyarok élni, veletek a' szentügyért halni, 's dicsőségünknek ismerendjük ez együtt tartást, mert a' német elem, a' civilizációnak a' szabadságnak eleme. Vigyétek meg viszonzásul küldötteknek a' rendek nevében, hogy mi semmit kísérletlenül nem hagyunk, mi minket magyarokat veletek a' kiegyenlítés ösvényére vezet. Isten veletek! — A' küldöttség dörgő éljenzés között hagyá oda az ország teremét. — A' zöldfa előtt sokáig folytak a' kölcsönös szónoklatok.

A' győriek érkezésök estéjén zenével tiszteltek őrnagyuk Zichy Otto, és zászlajok kereszt-anya Zichy Manóné

ablakai alatt. Másnap pedig teljes díszben a' nádort, Kossuthot, Batthyány L. keresék meg, nekik emlékiratot nyújtandók át. Királyunk 's neje, és kor.-örökösünk Ferenc Józ. I. hgel tegnapelőtt déleesti órákban érkezett meg egy külön gőzöson. A' parton küldöttség fogadá a' magas családot és szállásaig a' primási palotába a' mindenfelől ide sereglett nemzetország díszsoraik között egy diadalkapun keresztül ágyudörgés 's éljenri-valgások kíséretében teljes pompával vonult. Este az ország küldöttség tiszteletét fogadá el, majd később megszemlélé a' kivilágított várost, mellynek utcáin csak egy hőmpölygött az embertömeg. — A' kivilágításra megjegyzendő, hogy az olyan volt, minő a' hideg köteleességet érző nemnél várható volt. Botrányig egyszerű, még egyetlen transparent sem volt látható, mit alkalmasint a' lakosság szellemtelenségének tulajdoníthatunk. Más nap, azaz tegnap 10 órakor szentesíté ő felsége a' törvényeket, mellyek jóváhagyása már előtte volt nap tudatott, szörnyű örömszaj közepett. A' miniszterek meg-erősítését tudatá leíratra oly kitörő volt a' lelkesedés, hogy a' sorban ülő miniszterek alig győztek hajlongani az éljenzók felé. Ezuttal Szentiványi Károly, Zsedényi Ede iránt is kérdést tón: vajjon megérdemli é, — miután multkor ellene hűtlenségi vád hozatott föl, — a' nemzet bizalmát, hogy álladalmi tanácsos legyen, a' külügyminiszter oldala mellett? Kossuth és Deák Ferenc tanuságot tónék, miként István főherceg után buzgóságának köszönhetők a' kedvező leiratok, amaz ingerültséget okozó famosus leiratot csak köteleességből ír alá 's ha rajta állandott, a' nemzet kívánatai már régóta teljesülnének. — Tegnap 10 órakor szentesíté tehát meg ő felsége a' törvényeket a' primási palotában, hol őt legelőbb a' miniszterelnök, majd királyi helytartónk üdvözlé, mellyre ő felsége dörgő éljenzés között magyarul válaszolt. A' beszédeket im itt küldöm. — Koronaörökösünk kitünőleg nagy lelkesedéssel fogadtatott. Délutáni 1 órakor ő felsége körükből eltávozott, ugyanazon ünnepélyek között, minőkben fogadtatásakor részesült. A' város élénksége óráról órára csökken. Ma 2 hajó röpi haza az innen rég elvagyódókat. Isten önökkel, holnap magam is melegebb körben töltömd az estet. G. V.

Az ország küldöttségnek april 10-én ő cs. s. ap. kir. fels. előtt mondott üdvözlő beszéde. Fels. 'sat. Öröm árja önti el keblünket, midőn ez országgyűlés befejezésén kir. trónjához közelítünk és a' legőszintébb hálaérzéssel a' törvényhozó testület nevében felségedet hódoló tisztelettel körümben üdvözölni szerencsésítettünk. Mert viszszatekintvén az országgyűlés kezdetére, ezen valóban fejedelmi 's az egész hazát hála és tisztelet leghangosb nyilvánítására buzdi ő nagy tetteire figyelmeztetünk; hogy a' nemzet bizalmával átkarolt főhg Istvánt ország nádorául adni, édes honnyelvünkön hozzánk szólani, 's eké a' magyar nyelvet, mint nemzetiségünk főpalladiumát, kir. trónra emelni kegyeskedett. Felséged e' dicső tetteinél még nagyobb leend az, hogy a' nemzet közkívánatát teljesíteni ohajtván, korszerű átalakulásunk nagy művét jelen országgyűlésen létesíteni, 's ezt megállapítandó törvények szentesítése végett e' nemzeti nagy ünnepre köztünk megjelenni méltóztatott. Fogadja ezért fels. az ország rendek hálateljes tiszteletét azon atyai kegyességgel, mellyel e' nemzet szentséges személye 's uralkodó fels. háza iránt tántoríthatlan hűségrel kötelezte. Valóban boldog azon nemzet, melly koronás fejedelmében oly gyengéden szerető atyját tisztelheti, de boldog azon király is, kinek trónját a' lehető legnagyobb szám megelégtülése és millióknak egygyőlvadt tántoríthatlan hűsége támogatja! Tartsa azért a' jóisten felségedet hű népeijávéra, ótmátra, az emberi kor legvégsőbb határaig! E' forró kívánatinkat fels. trónja számolyához letevéen, az ország rendeit, az egész nemzetet 's magunkat es. k. felséged atyai magas kegyelmébe jobbágyi alázattal ajánljuk! Éljen!

Ő cs. s. ap. kir. fels. az ország küldöttség üdvözlő beszédére adott k. válasza. Örömmel jöttem hozzátok, mert kedves magyar népet most is olyannak találok, mint mindenkor tapasztaltam; 's azért kívánva kívánom a' hű rdeket magam körül látni.

Az ország küldöttségnek apr. 10-én a' fels. császár- nő és királynő előtt mondott üdvözlő beszéde. Fels. 'sat. Midőn urunk királyunknak, mint valódi honatyának trónja számolyához, az ország rdek nevében, hiv magyarjai közti megjelenésen tapsoló örömlünk 's legforróbb hálaikat üdvözölve letennők, engedje kegyelmesen, hogy hasonlag Felséged mint honunk leggyöngédebb szeretetre méltó anyja előtt, az öröm 's hála érzelmétől duzzadozó keblünket hui tisztelettel megnyissuk. Mert mi sem lehet, felséges Aszszonyunk! az ország rdeknek megnyugtatóbb, mint látni, tapasztalni, miként a' hon gondos atyjával, a' hon áldott anyját karöltve hű nemzetének úgy kedvelenitő, mint most szerencsésítő, úgy szomorító, mint most örvendeztető viszonyaiban kész mindig részt venni. Miért is bátorítottunk Felséged előtt hui bizodalommal esdeklenni, miszerint e' hon főkép jelenlegi átalakulási korszakában anyai szeretetere, gyöngéd ápolására kegy. méltassa. E' mély hódolatunk 's esdeklő könyörgésünk mellett küldöinket 's magunkat 's egész magyar hazánkat legmagasb a-

nyai kegyelmeibe alázatosan ajánljuk. — Éljen!

A' fels. császár- nő és királynőnek az ország küldöttség üdvözlő beszédére adott kegyel. válasza. Quod saepe alias testabar, esse mihi nobilis gentis hungarae erga me studia longe gratissima, hoc non verbis solum inelytae Deputationi huic significo, sed toto etiam pectore sentio. Cupio eam felicem, et partae per avos nominis hungarici gloriae seris etiam in nepotibus parem. Atque hoc est, quod cunctis regni Ordinibus referri peto.

Az ország küldöttségnek april 10-én fens. Ferencz Károly és Ferencz József cs. kir. főhgek előtt mondott üdvözlő beszéde. Fens. cs. kir. ör. főhgek! Midőn a' magyar nemzet szerencsés átalakulása diadalát örömlenve ünnepli, örömeit végtelenül öregbíti az, hogy fens. főhgségek a' millióknak boldogabb létét alapító és szilárdító törvények szentesítésére kegyesen megjelenni 's ezen nemzeti ünneppben részt venni méltóztatnak. Fenségednek különösen (Ferencz Károly) hozzánk ismételt kegyes leereszkedése keblünket legforróbb hála-ra gerjeszti, mert legbiztosabb tolmácsa ez azon hű ragaszkodásnak, mellyel felséged a' hű magyar nemzethez nemcsak viseltetik, hanem annak nyelvét kedvelve, általjában fens. családja akjairól a' magyar honra hinti bájoslo kellemet. Fenségednek pedig (Ferencz József) mint nemzetünk kedveltjének, ki 7 hónap előtt Pestről az egész hazára ezen szerencsét jósló szavakat hangoztatta: „Magyarországba oly perczen léptem, midőn ez egy boldog korszak küszöbén állt“ ezen jósló szavainak teljesedésén egész tisztelettel örvendünk. Legyenek ezért fenségek meggyőződve, miszerint ezen gyöngéd részvétért a' magyarok szívében a' hála-érzelmek soha megszűnni nem fog. Az isten áldása-lebegen fenségek fölött 's legdrágább életüket nemzetünk köz-öröme, boldogítására számos éven keresztül tartsa! Az ország rdeket, magunkat 's egész hazánkat magas kegyelmeikbe hódoló alázattal ajánlván! Éljenek!

Fens. cs. kir. ör. főhg Ferencz Károlynak az ország küldöttség üdvözlő beszédére adott kegy. felelete. Kedves veszem az ország rdeknek jeles küldöttség által nyilvánított üdvözlését. Ugy tartom, minden, mit e' nemeslelkű nemzet 's ennek nemzetisége dicső felvirágzására csak ohajtani lehetett, azon törvényekben, mellyek szentesítése ünneppben részt venni különös nyereségemnek tartom, bőven fellelhető. Senki a' magyar név dicsőségét nálamnál jobban nem kívánhatja. Mitis e' jeles küldöttség által az orsz. egybegyűlt rendeknek válaszkép jelenteni kérek.

Ő cs. ap. fels. az országos rendekhez a' törvények szentesítésekor mondott beszéde. Hiv magyar nemzetemnek szivemből ohajtom boldogságát; mert abban találok fel a' magamét is. — A' mit tehát ennek elérésére tőlem kívánt, nemcsak teljesítettem; hanem királyi szavammal erősítve, ezennel által is adom neked kedves Öcsém, 's általad az egész nemzetnek, úgy mint mellynek hűségében leli szivem legfőbb vizagztalását 's gazdagságát.

Fens. főhg nádornak ő cs. s. ap. kir. fels. előtt a' kegyelm. szentesített törv. átvetéle után tartott beszéde. Cs. 's ap. kir. fels. 'sat. Nagyobb örömmel nem tölthette volna el felséged hiv magyarjait, mint hogy ezen örökre emlékezetes országgyűlés berekesztésére személyesen körümben megjelenni méltóztatott. Egy boldogított, háladatos nép környezi itt fels. kir. székét 's a' nemzet szive soha forróbb szeretettel, több hűséggel nem dobogott fejedelme iránt, mint dobog most felségedért, ki jelen törvények szentesítése által honunk ujjaalkotója lett. Szegény a' nyelv, hogy ezért felségednek illő köszönetet mondhasson; hálaikat tettenek fogják bizonyíthatni. Mert valamint új, életerős alapra fektetett ezen törvények által a' magyar alkotvány, egy biztosabb alapot nyert általok azon szent frigy is, melly e' hazát felségedhez 's kir. házához édes kápoccesal köti. Legyen Isten áldása felségeden, koszoruzza hír és szerencse Felséged fejét, ezt ohajtjuk szivünk mélyéből 's magunkat és édes hazánkat fels. kir. kegyelmébe hódolattal ajánljuk.

Ő cs. kir. főhgségének az ország nádornak a' törvények kihirdetése után az ország. kk. és rrehez intézett beszéde. Mélt. főrdek! t. kk. és rr.! Urunk királyunk e' jelen országgyűlést berekesztvén, ez alkalommal utószor gyülekeztünk egybe. Ha viszszanéznünk országos tanácskozásinkra, ha ezek eredményeit tekintjük, bátran el lehet mondanunk: hogy a' jelen törvényhozás örökre nevezetes fog lenni házánk évlapjaiban, mert általa nyertük meg azon alapot, mellyen egy ujalkotvány dicső templom emelkedhetik. De épen ezért, mert most saját kezünkbe van letéve nemzetünk sorsa, a' törv. hozó testület tagjainak magasztos köteleességei koránsem szűnnek meg, hanem csak változnak; 's innen hazatérvén, mindnyájunk hazafias köteleessége, őszintén azon törekeani, hogy az itt elért átalakulás, melly viszonyaink legmelyebbjébe hat, az országgyűlés által adott irányban, békésen 's így üdvösen menjen át az életbe is. Eggyetértés és méltanyosság legyen jelszavunk: nehogy egymás közt meghasonolca valamiképp akkor játszuk el az ígért földet, midőn meg küszöbén is csak alig léptünk át. Fogadják már most az ország rdek

szives k
gyűlés
melynek
a' törvé
rdeket,
fogva ó
gasko
jok irán

Ap
Szentk
lasztó
hajuk m
nagyobb
dig van
vántatik
Ennek é
azon ny
golá le
gotsem
mert ed
denkit k
nemessé
eddig se
ral be n
a' válas
ó is ug
által a' k
nél fogv
észrevét
„az adó
teriumk
szerkez
fő vagy
Majl át
ja. An d
lódását
ket nem
gyűlésbe
bár azelő
ben feks
kiáltás;
hatást sz
jelen az
bát mind
képvisele
röl: pizs
rendén, h
részt a' t
és mégis
ugy képv
sem képv
mások;
gátakra
rűlménye
ségünk a'
a' nyugat
választás
dég más p
csak a' k
nagy urat
rejével so
számot v
ha azon r
né. — Mé
szónoklat
mond—l
azt fogad
gyűlésen.
pártolja.
gyűlésen
törvények
rehabilita
tett törvé
mostani e
jelen szer
gye ősné
tanácskoz
helység k
mert oly
lágortén
hetetlen:
kalmat a'
Azonban
nek végre
bizatik, m
vény hat
gyűlést se
léptessék
fölvilágos

szíves köszönetemet irántami bizalmokért, melyet ez országgyűlés folyama alatt sokszor és örömmel tapasztaltam 's melynek édes emlékét keblem megőrzendi. 'S midőnezuttal a' törvényhozási elnökségtől végbucsvetveszek, kérem az orsz. rdeket, hogy azon új pályán, melyet változott viszonyainknál fogva ő felsége előmbé tűzött, engem, **eddig tanusított ragaszkodásukkal kísérni meg ne szűnjenek. En mindnyajok iránt az maradok, ki eddig voltam!**

Aprilis 2kán tartott kerületi ülés (folytatása.) Szentkirályi. Azt mondják, ha meghagyók az eddigieket választójogaik birtokában, a' tanácskozási jogtól sem foszthatjuk meg. Erre válasza az: miszerint a' választási jog legnagyobb kiterjedésben gyakorolható, a' tanácskozási pedig vannak határai; a' választáshoz csak egyedi bizalom kívántatik, a' tanácskozáshoz pedig bizonyos készség kell. Ennek érezők hiányát még a' táblabírákban is, annál inkább azon nyers tömegnél, mely Szatmár és Zalában ugy dorongolá le az adó kérdését. — Egyébiránt szóló a' választási jogotsem akarázoknál, kik eddig azzal birtak, meghagyni azért, mert eddig azzal éltek, hanem egyenlő lábra állítandó's mindenkit kötelezőqualificatiót kívánt. Ne vitagassuk, mintha az a' nemesség annyira ragaszkodnék a' tanácskozási joghoz: eddig sem vágyódott a' gyűlésbe, ha csak pénzzel vagy borral be nem hurcolák. — Reá nézve sokkal becsesebb leendő a' választási jog, mert egyenlő joga lesz a' nagy ural, ő is ugy fog képviselteni, mint a' leggazdagabb. E' törvény által a' kisebb joga is határozottabbá tétetik. — E' tekinteteknél fogva a' törvényjavaslatához járul, melyre nézve csak az észrevétele, hogy a' választási qualificatióba soroztassék „az adózik“ kifejezés. 2) a' kisgyűlés érintkezék a' miniszteriummal e' törvény végrehajtása iránt, nem pedig a' jelen szerkezelű közgyűlés. Hol pedig kisgyűlés nem volna, ott a' fő vagy alispán mellé vett deputatio intézkedjék. (Eljenzés). Majl áth. Az eddigiek tanácskozási jogát föntartani kívánja. A n d r á s s y Gyula: Theoriából indulva ki Pest követe előadását helyeselnie kell: de a' törvényhozó a' körülményeket nem ignorálhatja. A' nemes, midőn meghallja, hogy a' gyűlésbe járnia többé nem szabad, csak azért is bemegy, bár azelőtt oda nem kívánczolt. Ez az ember természetben fekszik. És ki akadályozza meg a' nemességet? (Közbeskiáltás: „a' nemzetőség“). Az eddig hozott törvények jó hatást szültek, még a' nemesség is megnyugvák: holott a' jelen az osztályok közti gyűlölséget keltené föl. Maradjon tehát minden az eddigiben: a' megye radicalis rendezését a' képviseleti országgyűlés tegye meg. (Helyeslés—más részről: piszszegnek). T o m e s á n y i. Kitagadná, miként nincs rendén, hogy valaki csupán mert nemesnek született vegyen részt a' tanácskozásban? De ez 2 hónap előtt is igazság volt: és mégis az itt ülő követek, azon nemesség által küldöttek, ugy képviselék a' nép érdekeit, mint azt a' nép választottai sem képviselheték jobban. Igaz: egyik ember olyan, mint a' másik; de ha a' törvényhozó mindig ez igazságot követi, olly gátakra bukkanand, melyeken át nem hatol, azért hát a' körülmények is tekintetbe veendő. Nekünk esendre van szükségünk az országban: de ha az érdekeket megsértjük, vége a' nyugalomnak. A' köznemesség—igaz inkább törődik a' választási joggal, mint a' tanácskozással, mert amoda mindig más pénzzel mehetett. Azonban jelen törvényjavaslat nemcsak a' köznemességet zárná ki, hanem minket is, 's azon nagy urat, sok léscálisával, ki eddig részt vón, 's ki pénze erejével sokat tehet a' nyugalom fölháborítására is. — Szóló számot vetve magával, ugy érzi, hogy perfidiat követne el, ha azon nemességet, mely őt ide küldé, jogaiból kivetketné. — Még némely állításokat czáfolt, hogy egy lamentabilis szónoklatban gyönyörködhesse az illetők. — Végre ugymond—hajszályait sem enged a' nemesség jogából, később azt fogadni el, hogy minden ember szavazzon a' megyei közgyűlésen. — Egyébiránt jelenleg Nógrád követe véleményét pártolja. P á z m á n d y. Főczélunk az, hogy a' jelen országgyűlésen hozott törvények végrehajtása biztosítsassék. Ha e' törvények a' közgyűlés eddigi elemeivel ellenkeznek: végrehajthatnak é általok? A' körülmények által reánk kényszerített törvények, minő a' közherviselés, képviselet 'sat.—a' mostani elemek által végrehajthatlan maradnak. A' megyék jelen szerkezetükön maguk változtattak legujabban. Pest megye ősnépgyűléssé lón, minden ember részt vehetvén ott a' tanácskozásban; Komárom pedig a' nemesség mellett a' helység küldötteinek is adott szavazatot. Amaz impracticus, mert olly 52 souverainitást állít föl a' hazában, minőt a' világtörténetnem mutat föl, 's mellyel ép azért kormányozni lehetetlen: a' komáromi pedig összeütközésekre nyujtván alkalmat a' viszálykodást nép és nemesség között megörökíti. Azonban jelen törvényjavaslat sem elégti ki szót, mert ennek végrehajtása is a' mostani elemekből álló közgyűlésre bizatik, mi mellett megtörténhetik, hogy olly helyütt e' törvény határozat következtében ki sem lesz hirdetve, vagy közgyűlést sem hívnak össze, csak hogy a' törvény életbe ne léptessék, melly iránt aztán a' miniszterium sem nyerhet fölvilágosítást. De nem elégti ki szót e' törvény azért sem,

mert a' nemzetiség általa nem biztosittatik. Ne mystificáljuk magunkat: Magyarországnak természetes határai a' Kárpát nem a' sík föld, ott pedig más nyelvű nép lakik. Liptóbatörtént legujabban, hogy a' nép berohant némely praedikátorok unszolására a' gyűlésbe 's követelék, hogy tótul folyjon a' tanácskozás, mit eleget ellenzének az illetők, de a' népből támadván szónokok, mi egyebet tehetet a' közgyűlés, mint eziránt a' miniszterelnökhez petitiót küldeni, minthogy az ide is jött; legujabb intézkedésünk nyomán pedig Horvátországban is horvátnyelv leendő a' tanácskozási: ki áll jót arról, hogy e' szlávajku népek külön parlamentet nem igénylenek? és akkor országunk határa nem a' Kárpát, hanem Gömör megyében leendő, hol kezdődik a' magyarság. Hiába teszszük törvénybe, hogy a' megyei tanácskozás nyelve magyar!—Szóló egy módot ismer, mi által a' nemzetiség megtartható 's e' mód a' centralisatio. Franciaországban e' rendszer mellett lón francziáv a' német Alsacziá. — Ne higyük, mintha a' municipium tovább is, mint igazgatási institutio megmaradand, az idő megadta már a' lökést, darabig tartogatható, de sokáig nem (helyeslés!) Hogy a' nemzetiséget csak centralisatio mentheti meg, annyira meggyőződött róla, hogy akár vérpadra kész menni. Követik é e' módot? nem tudja, de jelen országgyűlésen kimondatni nem kívánja. — Most csak annyit akar, hogy valamint a' tisztujítás fölfüggesztett, ugy a' közgyűlés is függesztessék föl a' jövő törvényhozás intézkedéseig. (Helyeslés—'s zajgás). E' törvény minden eddiginél fontosabb levén ovakodni kell az elhamarkodástól. A' jövő országgyűlés, a' nemzetel méltóbban képviselvén a' jelennél, intézkedjék, 's ha szóló nézetében osztolni nem fog, ám tessék neki municipiumot állítani az ajánlott alapon,—ő elle ne nem áll. — Ajánlja ujra indítványát, függesztessék föl a' közgyűlést, helyette a' fő vagy alispán mellé veendő bizottság adminisztrálja jövő törvényhozásig a' megyét.

K e n d e: Örvend, hogy alkotmányos elvei viszhangra találjanak. Ha a' municipium föntartására salusrepublicae suprema lexet követi, belé egyezik abba is: különben Komárom és Pestköveteivel szavaz(roppant kacaj.) A n d r á s s y M. Csapán a' komáromi indítványt pártolja, az iránti tanácskozásra hiba föl a' tábla figyelmét. S z e n t i v á n y i K. (Gömör): Constitutionkon számtalan sérelmet ejtett a' hatalom: jeleül, hogy a' megye nem volt elég garancia az önkény ellenében. Azért kerestünk más garantiát: a' felelős miniszteriumot. Ha e' két garancia összejött, egyeztessük meg, ha nem? a' gyengébbet aldozatul kell hozni az erősebbért. A' municipium gyöngé garancia, mint bizonyítja a' tapasztalás, de gátja egyuttal a' törvények végrehajtásának, mire számtalan eset szolgál tanuul. A' felelős miniszterium pedig csak olly institutióval fér össze, melly a' végrehajtást bizton teljesíti; 's nem akadályozhatja meg, így a' municipiumnak aldozatul kell esnie a' felelős kormány létesíthetése miatt. A' gyűlések fölfüggesztése iránti indítvány kissé merész idea: fölötte előbb conferentiában javasolná a' tanácskozást, vajjon körülményinknél fogva lehető é? (helyes, helyes!) És most K o s s u t h emelé föl szavát, soha tán elragadóbb nem volt, az ékesszólás erejét annyira soha nem érezék: beszédje alatt lázas lelkesültség uralkodott, végeztével pedig a' legmélyebb meggyőződésű centralista is tétovába jött, nem annyira az okok ereje, mint az ékesszólás hatalmától. És ép e' hatályos szónoklat miatt, a' beszédnek alig adhatjuk vázlatát, mert a' lelkesülés kezükből ki kisodrá a' tollat. En uraim!—ugymond Kossuth—legőszintébben tisztelt elvrokonim, de különösen az én igen okos barátomtól, Komárom követétől confessiókat hallék, mikben soha, de soha nem osztozom. Esküszöm, a' melly percben kimondatik, hogy Magyarországnak nincs municipium, e' hazának polgára lenni megszüntem. E' mozgalmak előtt monda, ugymond folytatolag szóló, miként nem olly böles, hogy új status-theoriákat találgon föl, de nem is olly okatlan, hogy a' százasok theoriákat revelatióknak tartsa. Neki a' hisztória utmutatója, ebből azt tanulja, hogy a' régi statusok absorbeálták az egyedet, azujakban pedig az egyedek absorbeálták a' statusat. A' spartairómai szabadság nem szabadság, ha van a' régi korban szabadság, azt szóló a' germánok községeiben találja föl, de mivel ezek községi szabadságukat a' statushatalommal összhangzásba hozni nem tudák, a' centralisatióba sodortatának. A' centralisatio nem szabadság: mert igen távol esik azon körtől, mellyben az ember él. Szerinte az a' szabadság, ha a' család házi tüzhelyén él. ha az egyed illő körében bírja azt. Az egyed jogaiból csak annyi adassék a' statusnak, mennyi a' kormányzatra mulhatlanul szükséges. Ha több adatnék: vérző szívvél bár, de számkivetné a' hazából magát. Azért, mert Montesquieu a' hatalom központosítása mellett szól, mert Franciaországban centralisatio van, reá nem esküszik, sőt ép annak hajlandó tulajdonítani, hogy Franciaország véres forradalmak által reformálhatta csak magát. Ha Károly municipiumokkal ellátott Franciaországban uralkodik, nem adhatott volna törvénytelen rendeleteket 's megtartá valatrónját. Hol csak barricadeok dömlik el a' kérdéseket, olly statusban élni nem akar. Neki olly status kell, hol ha egyik megye elnyomatott, diadalmasan keljen föl a' másik, 's mig ennek elnyomására feszíti erejét a' ha-

talom, addig a' többiek új erőt nyerve szólaljanak föl, hogy a' zsarnokság diadalát lehetetlenné tegyék. A' miniszternek engedni kell, hogy a' municipium nyerjen: 's ha a' municipium kedvére kormányoz, erős a' kormány és hatalmas. Nem juthatott néhány nap alatt oda Magyarország, hogy a' municipiumok fölött pálcát törhessen, nem akarná, hogy a' nálánál ifjabbak egykor bánkodva tekintsenek e' lépésre vissza. És honnan van az uraim, hogy midőn a' törvényeket alkotók senki nem aggódott végrehajtásuk föl? A' képviseleti törvény átment 's végrehajtása a' megyékre bízott, és ha a' megye nem hát ki intézkedjék ez iránt? A' miniszterium? csekély tehetőségét szóló örömet följánlaná, de ha az mondatnék, nincs megye! a' miniszterséget sem vállalná el; szóló a' megye mellett eltalálja a' vonalt, meddig terjed hatása a' miniszteriumnak. Igen akarja, bárki legyen a' miniszter, hogy e' törvényhozás adja kezébe a' törvény végrehajtásának eszközeit. És ha önök uraim, azt mondják: „nincs megye“ más institutiókról kell gondoskodniok, mellyek a' végrehajtás organumai legyenek. 'S azt hiszik, erre egy pár nap elég? Ha önök uraim! egy új statusépet minden apró részleteiben felállítani nem tudnak, mit bátran kétségbe isvonhat, ne vegyék ellegalább azt, mi van. Azt mondani, ne legyen közgyűlés, függesztessék föl, oda irányzanak, hogy ne történhessék meg az, mit a' törvényhozás akart, ne lépjen életbe a' képviseleti rendszer. És ekkor Pesten majd egy senki által küldött convent jön össze. — Lehetségessé kell tennünk a' jelen törvények végrehajtását. Lehet, e' terv, melly a' papíron van, hibás, de abból koránsem következék, hogy hát a' megyerendszer elvetendő. Ki magát ellentétbe hozza azzal, hogy a' szabadság közös legyen, eltiportatik. Fél szóló, hogy a' jelen megyeszerkezet védőji, kiket menteni akarának, veszélyeztetik. Nem akarná, hogy az mondassék a' nemességről, mit ez előtt néhány nappal a' zsidókról kelle mondani. Vessen ki ki számot lelkiismeretével: akarják é hogy ugy legyen, mint eddig volt, (nem akarjuk) vagy hát hogy a' közgyűlésen azt mondassák: ez Péter amaz Pál, emez pedig Gyöngyös, Kecskemét városok képviselője, ki ezer nevében szól, mig Péter egy magáért beszélhet. Reform kell é vagy revolutio? amaz halad, imez ugrik. Azt akarják, hogy legyen ugy a' megye mint már Pesten van? melly absurdumabb a' spartai constitutióval. Ha a' megyéről most nem rendelkezünk, akkor mi Pesten és Barsban már van, az egész országban követetni fog; és az illy ősnépgyűlésekkel adminisztráljunk? tehát csak azért is, hogy legyen adminisztratív hatalom, közgyűlésnek lenni kell. Tán a' szabadság biztosítására legsikeresebb mód, ha senki a' közdolgozókba befolyását nem vesztí el, de egyszersmind megkapja az is, ki eddig abból kizárattott. Meglehet, találatik bujtogató, kinek iratára a' köznemes affectálandja gyűlésezési jogát, de nem igen hiszi szóló ezt; 's bemegy a' gyűlésre: de ennek eltávoztatására koránsem az a' gyógyszer, hogy ne legyen: egyébiránt a' nemesség meg fog elégedni választási jogával. Ha pedig a' nemesség, mint némelyek által czéloztatik, tömegesül venne részt a' tanácskozásban, mig a' nép csak képviselőji által, mellyek leszavaztatnának: igen igen könnyen véres demonstratiókra kerülhetne a' dolog, minek rövidebb végét csak a' nemes húzná. Mert nincs sértőbb, mintha egyed áll ezer ellenében szavazatával. Szóló nem igen fél attól, hogy a' kis nemesség affectálja a' gyűlésezést, eddig sem tevé, habe nem vitetett. Az a' kérdés tehát, hogy mi tekintetes, méltóságos és excellentiások akarunk é lemondani tanácskozási jogainkról? Mig a' patricius a' plebejussal ellentétben nem helyezi magát, megtartja mindig befolyását, különben vesztene kell. Ha a' ház azon meggyőződésben van, hogy a' közgyűlés fölfüggesztésével a' megyét és nemességet megmenté, reá áll, de a' felelőséget nem vállalja el; sőt azt jósolja, hogy ez uton vége van a' megyének. És jót állanak é róla, ha mint constitutionalis hatóság, nem pedig II. József, ki királyaik sorából kitöröltetett, — szüntetik meg a' megyét, föltámaszthatják é azt? Azt ohajtaná, mindenki azon impressióval hagyná oda e' teremtet, hogy törekedjék összhangzásba hozni a' megyét a' felelős kormányval. Ezek fölött gondolkozzék. Szóló olly annyira szereti a' megyét, hogy érette később volna megbuktatni magát a' felelős miniszteriumot. Amalugny egyet, mielőtt határoznánk, tanakodjanak önök uraim, csak midőn a' nemesség megmentésére dicsegetesen törekesznek, ollyat ne tegyenek, mi a' nemesség 's megye existentiáját veszélyezteti. — E' beszéd után hangosan tört ki a' helyeslés minden oldalról 's a' tanácsot követve mindenki aludni készült, még egyszer megszólalt az ünneplett szónok: Egyet elfeledett — ugymond. — Azt monda igen tisztelt 's okos barátja, hogy vagy centralisatio, vagy elvesz a' nemzetiség. Jöslani mindent lehet: e' jóslat ellen a' multnak historiáját állítja. — Kérdi szóló, nem volt é három századon át egy hatalom, mellynémett akarta tenni e' hazát, egy közbe jött egy 10 évi absolutismus, József és Mária Terezia, imez szeliden simogató ujjával, amaz vaspálcájával igyekezett megnemtesíteni a' nemzetet, és a' törekvés min egyben, ha nem a' megyerendszeren tört meg? És mikor történt ez? történt é akkor, midőn a' magyar nyelv használtott a' tanácskozásban? sőt ép akkor, midőn

holt nyelv bitorlá a' nemzeti helyét; történt é akkor, midón a' legutolsó kunyiból a' legmagasabb palotáig mindenki magyarul beszélt? Történt é akkor, midón a' magyar irodalom olly virágzásban volt, mint egyetlen más nép sem e' hazában? Ez történt akkor, midón a' főbb aristocrazia németül társalgott, midón a' köznemesség a' nyelv érthetlensége miatt részt sem vehetett a' tanácskozásban, midón irodalmunknak hire sem volt. Vagy hát a' németiség a' magyarságban tört meg? midón a' hazát szívfélle ajku népfaj laká? — Megtört e' törekvés a' meyerendszeren, meg az alkotványban. Jóslat ellen ő is — azt jósolhatná tehát, hogy megye nélkül vesz el a' nemzetiség. A' közigazgatási nyelv magyar levén, ha még a' megye által is segítették a' főhatáron, nem lehet féltetni a' nemzetiséget. Meglehet amolyan lipitói eset fordulhat elő: de esküszik, hogy akkor a' ministerium be is tudja csipetni a' zavargót; és azon nemzet, mely szabadságot adott vallás és nyelvtelkintet nélkül mindenkinék, el tudja tiporni az ellenszegülőt. Ha barátja mást nem tud a' berohanási argumentumnál, melyre becsipetéssel felelni lehet: a' magyar nemzetiséget nem félti. — (Szünni alig tudó éljenzés taps. —)

Az ülés nagy lelkesülés között oszlottszét. —
Ez előtti egyik kerületi ülésben Deák az ősiség iránti véleményét következőleg adta elő: Fontosnak tartja ugymond azon elvet, mely az ősiség iránti törvényjavaslatban kimondatik: de őt az most nem elégti ki, mert az ősiséget, mely civilis törvénykönyvünk minden lapján átszövődik, egy nap kiirtani nem lehet. Az uti possidetist gyakorlatig ki kell magyarázni, mindazon sokféle viszonyaiban az ősiségnek, melyek lépten nyomon előnkbe akadnak. Örizedjenek úgy rendezni az új törvényeket, hogy általok a' régiben vetett bizalma a' polgároknak megcsalassék. Ez a' hitelt rontja meg, mivel soha sem bizhatni a' jövő törvényhozásban. E' bizodalom pedig leginkább megcsalatlak a' zálogok eltörlésével, megrontván a' szerződést, melyet a' törvény megengedett. Az eltörlésre például nem idézhetni az urbéri viszonyok megszüntetése iránti lépést. Ezt az europai mozgalmak természetete tevé szükségessé, mert a' törvényhozás előtt két alternatíva volt, vagy elnyomni a' mozgalmakat, vagy előre állani azoknak, hogy ne véres revolutió, hanem reform legyen (helyeslés) Most miután az önkormányzás kivivatott, a' felelős miniszteriumot megbizadónak véli, hogy az ősiség mi-kénti eltörlésére javaslatot terjeszzen a' törvényhozás elé, sőt egész civilis codexeinket dolgozza ki. Addig az ősiségi perek függesztessenek föl, ujak indítása pedig tiltassék el. Ez nem rontja meg a' hitelt. Most akarván végezni, vagy rögtönzeni fognak, mi elláthatlan követkevényeiben, vagy pedig heteket töltenének a' kérdés körül. Erre sincs idő, mert a' napok most századokkal érnek föl, ilyenkor földolgoztatni nem lehet. Ismétli tehát, mondassék ki most az elv, hogy annak

nyomán dolgozzék a' miniszterium. Codexekre elkerülhetetlenül úgy is szükségünk van. Az igazságszolgáltatási bajt eddig sem az emberek rosszszasága, hanem codexhiányunk okozá. — Ez indítvány közhelyesséssel fogadtatott. Csak a' fölött nem voltak tisztában: mely pörök szüntessenek meg. Szentkirályi különösen a' kir. tábla előtt indítani szokott ősiségi perekre szorították. Deák ujalgi értelmezésére azonban, miután a' successió is ősiségre van basirozva, minden olly per meg fog szüntetni, mi ősiségi viszonyokból származik, akár minő bíróság előtt volnának indítandók azok. Majd ezután a' fiúmei, buccari és turopoljai kerületek rendezését illető tjavaslatok fogadtattak el, egyedül Bonyi horvátországi követ megjegyzé meg reagjok, hogy utasításánál fogva belé egyezni nem mer. Mindezek rögtön országos ülésbe vitettek át, hol apróbb megjegyzések után szinte elfogadtatának. Ezzel az ülésnek vége lón.

KÜLFÖLD.

SPANYOLORSZÁG. Mart. 26-ára általános néplázadást hirdettek, mely délben lenne kiütendő; a' nap azonban olly csendesen folyt le, hogy a' királynő férjestül 6 órakor nyitott kesőben rándult ki sétára. Rögtön azonban e' jelenetre nagy zaj támadt s puskaropogások hallatszanak. Egy tömeg: muerala Reina, halál a' királynénak! kiáltott s egy csapat katonaság tüzeléssel felelt rá. Erre természetesen szuronyok termettek elő, s a' népet megrohanák; ez a' Toledo-utra vonult s torlaszokat emelt, mikből a' csatát reggeli 3 óráig hősileg folytató. A' népből csak kevésnek volt puskája, a' nagyobb rész bot és késsel volt fölfegyverkezve. Reggel 12 holttest vitetett a' mayorterre. A' nép lecsendesített, de a' jövő éjre még elszántabb támadástól tartanak. A' kormány az egész országban fölfüggeszté az alkotványos garantiákat.

Bécs mart. 30. Zanini bécsi születésű polgári hadminiszterre nevezetvén ki, az Allgemeine megjegyzi, hogy ez az első, ki polgárszültesű léteire ausztriai miniszterre nevezetett; mert Kübeck is polgárszültesű volt, de hogy miniszter lehessen, báróságot kelle vennie.

Frankfurt april 4én. Az előleges német szövetségi gyűlés april 4én a' bizottsági tagok kinevezésével bevégezett. Az antirepublicanosok győztek ez uttal, egyébiránt tekintetbe véve az idő hatalmas fejlődését, Franciaország szomszédságát, a' jövő gyűlésre, midón majd az összes németiség leend küldöttei által képviselve, a' republicanosok elveit igérnek diadalt. — A' porosz király senkinek sem kell; — helyesen.

Schleswig-Holstein. E' tartományok a' német szövetséghez állván, Dániának felmondák a' pajtasságot, melyből eddig semmi hasznot sem nyerhettek. Dánia természetesen megharagudt, s hadi erejével, april 15-én a' hatá-

ronkon átkelt s az éjszaki városok polgárainak tekintélyesbeft foglyokká tévé. E' lépés egyébiránt a' tartományiakat készületlenül nem találta, mert rendes katonasága a' szabad sereghez hozzá tudásával 10 ezerre számított, mely Appenrade mellett közel az ellenséghez erős állásba helyezkedett. Ezen kívül a' tartományi népség teljes fölfegyverzése határozatott el, mely kaszák és vasvillákkal fog elláttatni. Még addig a' két tábor nem ütközött meg.

Amerikai egyesült statusok. Ujyoroából jött mart. 12-kei tudósítás nyomán a' Mexicóval kötött békefeltételek a' washingtoni senatus által elfogadtattak, még pedig a' tagok 2/3 többsége által.

Bécs april 1-jén a' status és hadi kancellária részéről Szardínia ellen a' hadüzenet kihirdetett s már harcolnak.

Berlin ben april 2-kán a' kir. palotába ollyant tudósítás érkezett, miszerint Miklós czár Lengyelországot szabadságának visszaadja's Leuchtenberg hg lenne királya. Frankfurtba pedig e' napról az jelentetett, hogy a' porosz király fővárosát elhagyni kényszerített. Darmstadtban a' hesseniek félriasan kijelenték, miképők német republicát nem akarnak, sem azt, hogy a' német herczegek letétesenek, ez ellen harcolnak is készek, ellenben az engeni (Baden) népgyűlés hangosan élteté a' német republicát; 12 képviselőt választott a' frankfurti gyűlésre, hogy ezt a' republica kihirdetésére bírják, s ha Frankfurtban nem teendik ezt, akkor Badenben a' lelkes badeniek megteendik. A' parasztek felszólítottak, hogy seregredekben szolgáló fiaikat bírják haza; semmi adó nem fizettetik, sőt a' tőke pénztek kamatai is megszűnnek.

Genfi hírek szerint Chambérybe 30 ezer francia érkezett s onnét sebes indulóban Piemont és Lombardia felé tart, Dijonban pedig 60 ezerből álló sereg Németország ellen tartatik készen. — A' francia nép hazafisága napról napra szebb bizonyítékokat nyújt. Naponként egész csapatokat láthatni a' munkás és kézműves osztályból a' városházhoz menni, hogy megtakarított pénzeiket a' kormánynak adják a' közjóra, így mart. 28-kán 1500 ilyen rongyos ember jelent meg a' kormánynál s 3400 frankot adott annak által, mint három héti keresetének megtakarított részét. Ellenben a' gazdagabb osztályok a' bourgeoisie s az arisztocrazia félre vonul hidegen s rejtett kincseikre ülnek — a' communismustól félelem miatt.

Irlandban a' repeal most inkább mozog, mint valaha; a' kormány csak azon esetben lép ellenök fel cselekvőleg, ha ök is a' theoriát etán praxisra tennék át.

A' gallicziai nemességnek sorsa e' mozgalmas napokban legszánandóbb. A' parasztság aljas polizeyok által ellenük levén uszitva, kastélyaik s épületeiket gyujtogatják fel, s életök minden pillanatban kevésbbé kezd biztos lenni, s e' miatt a' kivándorlást már megkezdeték.

É R T E S Í T Ó.

1848.

46ik szám.

Gőzhajók járása.

Pestről Bécsbe naponként, Győrrel kapcsolatban.
Indulásóra: reggeli 7 óra.
Pestről Zimonyba minden kedden, lefelé Eszéken, fölfelé Titelen át.
" " minden pénteken lefelé Titelen, fölfelé Eszéken át.
" Orsovára minden vasárnap, Galacz és Konstantinápolylyal kapcsolatban az oláh részen.
" " minden csütörtökön, Galacz és Konstantinápolylyal kapcsolatban a' török részen.
" Odessába april 9 és 23-dikán az ugyanezen napokon Orsovába induló gőzössel.
Indulásóra: reggeli 6 óra.
Szolnokból Szegedre minden kedden és pénteken reggel Szegedről Szolnokba minden vasárnap és szerdán reggel.
Pesten; april 1-jén 1848.
Az első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási társaság főügynöksége. 4—0

Hirdetvény.

Gróf Széchenyi István országos közlekedési miniszter önmaga nevében, s meghagyásából a' tisztavölgyi érdekeltekkel hivatalosan következő rendeletek tudatandók:
1) a' mult évi october hó 28-ik napján Tokaj városban kihirdetett nádori bírósági ítélet által f. évi april hó 15-re Miskolcz városba a' nádori bíróság folytatolagos eljárására kitűzött határidő, valamint a' központi választványnak ugyanott, és akkori megjelenése, további rendelkezésig elhalasztatik.
2) Az egyes osztályokban érdekeltek által ez időig beízetett öszvegek, a' beízetést teljesített érdekelteknek mindenesetre betudandók levén, ezutánra a' fizetések beszédése a' törvényhozás és kormány további rendelkezéseig függesztetik.
Ezen rendeleteket közlekedési miniszter ő

nm. jelen körülményekhez képest szükségesséknél látva azon erős reménnyel körözött: miszerint az egyes osztályokban eddigelő is olly szép eredménynel megkezdett, s folytatott munkálatok jelen rendeletei által fenakadást szenvedni nemcsak nem fognak, sőt miután a' jelen nyomasztó körülmények között a' bírtokosok, a' fizetések teljesítése terheltől egyelőre megmentettek, ez országos vállalatban a' lehető legkedvezőbb siker és eredmények előidézésére, s a' munkálatok erőlyes folytatására a' tisztavölgyi hazafiak öszsesített erővel, s részvétell közremunkálni polgári s hazafiai köteleességeknek ismerendik, s őt ezen általa kezdettől mindig olly eredménytelen buzgósággal kísért vállalatában továbbra is gyamolítandják. — Kelt Pesten 1848-ik évi april hó 3-kán. Gróf Széchenyi István közlekedési miniszter ő nmiga rendeletéből Décesey Lajos, a' tisztavölgyi társulat közép-ponti jegyzője. 3—3

Passirák.

Az ausztriai nemzetibank állapota 1848. mart. 28-kán.		Forgásban levő bankj. 198,390,665 ft — kr.
Actirák.		a' folyó számadások
készpénz	53,155,185 ft 34 1/4 kr.	saldója - - - - 2,106,450 ft 50 3/4 kr.
5—95 nap alatt lejáró papírosok	83,240,138 ft 26 kr.	banktőke 600 pfnyi 59, 21 részvény által
lelett zálogok olly előlegezésekért, melyek legfőljebb 90 nap alatt visszafizetendők	12,213,600 ft — kr.	a' keletkezőkérk beízetve 30,372,600 ft — kr.
hypothecás statusad.	81,185,234 ft 23 1/4 kr.	230,871,745 ft — kr.
biztosított kölcsön Magyarország részére	2,077,586 ft 7 kr.	
3—3	230,871,745 ft 30 3/4 kr.	

Hirdetvény.

A' főmgnm. kir. udv. kamararendelethől a' megürült váci püspökség részéről ezennel közhírre tétetik: hogy az alább megnevezett földesuri haszonvételek, melyek iránt a' fenálló haszonbéri szerződések a' folyó eszt. végével megszűnendnek, 1849-ik évi január 1-ő napjától számítandó három egymásután következő esztendőre, folyó 1848-ik eszt. május 27-én (huszonhetedikén) délelőtti 10 órakor Váczon, az igazgató épületben levő uradalmi irodában felsőbb jóváhagyás fentartása mellett tartandó közárverésutján újabban bérbeadandók lesznek, jelesül:
a) Nagyszálhegyen Vác mellett az úgynevezett Bodor árkában malomkövek készítésére alkalmazatos kőbánya.
b) A' Verőcei határban fekvő úgynevezett magyar-mályi kőbánya;
c) ugyanazon határban fekvő úgynevezett Károlyvölgyi kőbánya; végre
d) a' nógrádi két patakmalom.
Bérleni kívánók a' feljebb kitett helyre s időre a' szokott száztól számítandó tíz kamatos bántapénzkekkel s biztosítékul lekötendő értékekről szóló hiteles bizonyítványokkal ellátva, azon megjegyzéssel hivatnak meg: hogy a' bérfeltételek Váczon az igazgatói hivatalnál árverés előtt is bárnikor megtekinthetők, és hogy a' megjegyzett árak és bántapénzek kész ezüst pénzben lesznek letendők.
Kelt Váczon, febr. 1-jén 1848. 3—3

A' nagyméltóságú magyar királyi udvari kincstár részéről közhírre tétetik, hogy f. év april hó 17-én reggeli 9 órakor Győr sz. királyi városban levő püspöki lakban 9 ló, és több rendbeli lószerszám nyilvános árverés utján azonnali fizetés mellett eladatni fognak. 2—2

Munkások ujsága.

Előfizethetni rá minden postahivatalban: Budapesten Magyar Mihály és Emich Gusztáv könyvárusoknál. Ára a' hátralevő 3 évnegyedre 3 ezüst forint, helyben 2 forint. Megjelenik minden vasárnap egy tömött ív. Szerkesztés: Kiskladja Tancsics (Stancsics) Mihály. 2—3